

# SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

**ELŐFIZETÉSI ÁRAK:**

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyletti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

**BETEGH PÁL**

FELELŐS SZERKESZTŐ:

**DERÉKI ANTAL**

FŐMUNKATÁRS:

**FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

## A jövő nemzedékről.

Beköszöntött a tél és vele minden nyomor, mely az emberség szegényeit rémülettel tölti el...

Beköszöntött a tél, a száraz rideg tél, mely nem ismer könyörületet, nem ismer irgalmat és megfagyaszt mezőt, földet; néha még az embereknek irgalmat és könyörületet nem ismerő szívét is. Mert az, a ki a meleg kandalló enyhe tüze mellett, puha karosszékekben terpszkedik, ritkán gondol azon páriákra, a kik néha családostól, apró csemetéikkel, vacogó fogakkal dideregnek a hideg kályha, a jégverem szobában, melynek ablakaira a külső hideg olyan tarka-barka, szeszélyes alakú jégvirágokat lehelt...

Meleg szobában könnyen elviseljük a külső hideg gondolatát és önzésünkben könnyen megfeledekezünk azokról, a kiktől a sors a hideg ellen való védelmet, meg talán a meleg ruházatot is megtagadta.

Régi hibánk, régi bűnünk, hogy az emberszeretet nevében vagyunk a legkegyetlenebbek és a tudománynevében a legtudatlánabbak. A ki ennek igazságában kételkedik az menjen ki egy olyan hideg téli reggelen, mint a mostani az utcára hét és félnyolc óra között. Ha volt még hite az emberek szeretetében és tudásában, elfogja veszteni bizonyosan, mert a mit látni fog az kétségbeesítő és vigasztalan... A sűrű, gyilkos, ködös levegőben didergő apró emberkék tántorognak, mintha ittasok volnának, pedig csak az álmoságtól mámorosak. A csipős hidegség könnyeket mar ki szemcskéikből, torkukat fojtogatja a sűrű köd és az a sok gyilkos anyag, a mely alattomban sulyosodik rá a kis gyermekek tüdőjére; olyan szomorúan, bizonytalanul, meggöngyölve járnak óvatosan a sikos járdán, mintha őregek volnának; majd lerokadnak a táská sulya alatt, melyet a hátukon cipelnek, mint katona a bornyuját.

Szegény kis emberkék! Megindul, megreszket az ember szíve, ha látja őket! A gyermekszobából, a családi tűzhelytől szakítja el őket a fegnagyobb hatalom: a tudomány.

Van a tudománynak ezer meg ezer rejtelve, de ezek között legmegfejtetlenebb az az embertelen szigorúság, a melyet

éppen a fejletlen, zsenge koru gyermekekkel szemben állított fel megmásíthatlan alaptörvényül a tudomány! Vagy megtudná-e magyarázni bármely paedagogus, hogy a közművelődésnek mely fontos érdeke követeli, hogy az „abc“ megismertetését éppen pontban reggel nyolc órakor kell megkezdeni a még félálomban levő gyermekgyakkal? Mikor az a csöppség fölse eszmélt még egészen, mikor parányi lelke még nem bonthatta ki magát egészen az álom színes képeiből és mikor a gyöngye kis csontok még pihenni szeretnének...

A ki valaha megfigyelte milyen ijedten riadnak fel a tudománynak eme kis áldozatai hajnali álmukból, milyen hirtelen kapkodják magukra a ruháskáikat, hogy az iskolából le ne késsenek, csak az tudja, hogy a modern tudomány, az ő vak elbizakodottságában milyen vértanuságra kárhoztatja az apró iskolás gyermekeket, a kik utóvégre is a jövő nemzedékét képviselik. A felnőttek nagy része még hét órakor kényelmesen nyújtózkodik puha, meleg ágyában. De a hat esztendő gyerektől kérlelhetlen, szívtelen szigorral megköveteljük, hogy dacoljon a természettel, az álmosággal, keljen fel korán és menjen komoly elszántsággal, erős tudvággyal az iskolába; menjen ki vacogó fogakkal, gyenge tüdővel a hideg, ködös reggeli levegőbe, mert azt a szent tudomány és annak megalapítói így követelik.

Nézelünk szerint a gyermek megtanulhatná az írást olvasást akkor is, ha — különösen a téli hónapokban, — kilenckor kezdenék meg a tanítást; mert az nem igaz, hogy azért nem lehet kilenc órakor kezdeni, mert akkor az elmulasztott egy óra pótolhatatlan volna. A legtöbb elemi iskolában változó a tanítás időrendje. Vannak napok, mikor a gyermekeket már délelőtt tizkor eresztik haza, némely napon tizenegykor és csak a legritkább esetben tizenkettőkor. Mért ne lehetne hát a téli hónapokban egy órával később kezdeni a tanítást, mikor az a gyermekek testi fejlődésére és egészségére előnyösebb lenne.

Amint a tél beköszönt, járványhírek járnak be az országot és rémitgetik az aggódó szülőket; és senkise gondol arra, hogy az előforduló sok gyer-

mekbetegség, a reggeli köddel plántálódik be a gyermekekbe és az iskolákba és mikorra az iskolákat bezárják, akkorra már a járvány százával szedte apró áldozatait és ezrével pusztította a jövő nemzedék zsenge csemetéit. Az iskolának nem satnya venyigéket, hanem egészséges nemzedéket kell nevelni, és e törekvésében bizonyára inkább célt érhet ha a téli hónapokban kilenc órakor kezdik a tanítást és a jövő nemzedéket nem teszik ki a kora reggel árthatmas, ködös levegőjének...

Annyit veszítettünk már nemzetünk legnemesebb véréből, hogy az újabb vérvesztés végpusztulásunkat vonhatná maga után, ha kisdedeink egészséges fejlődését féltő gondnal, aggódó szeretettel meg nem óvjuk, elő nem mozdítjuk...

Mienk a múlt, de övök a jövő! És csak egészséges testben lakozhatik egészséges lélek, mely nemzetünk jövőjének biztosítéka és erős támasza lehet...

*Deréki Antal.*

## Fővárosi levél.

Budapest január 7.

Lezajlottak az ujévi üdvözlések, melyeknek során irányadó kormányférfiaink és politikusaink ez idén messzrebbre kiható politikai nyilatkozataikat megtették, de ugy látszik, hogy ezeknek nem annyira megnyugtató, mint inkább kétes hatásuk volt ugy a politikai világra, mint az egész közveleményre.

Kormányunk vezetője és miniszterelnöke: Wekerle Sándor megkapta a Szent István rendet és már az is kiszivárgott, hogy a kiegyezés körül fardozott államtitkárok: Sztéryni, Popovics és Mezössy is megkapják a titkos tanácsosi címet. A kiegyezés tehát szerencsésen vagy szerencsétlenül tető alá került volna és így bizalommal tekinthetnénk a következő tíz év alatt gazdasági önállóságunk gondos kiépítése elé, ha egyéb várakozó nagy és nehéz feladatokon nem kellene újból erőinket szétforgácsolni.

Mert a képviselőház szünete, mely e hó tizedikén jár le, csak időszakos csendet jelentett a politikában, azonban e látszólagos szélsécsend ismét nagyobb viharok magvát hordta méhében.

A horvát válság — bár kissé csillapult méreteiben, — még nincs véglegesen elintézve és még igen sok munkát és erőt igényel ugy a kormány, mint a képviselőház részéről; minden előjel arra vall, hogy a je-

lenlegi bán: Rakodczay, nem bír olyan erővel és népszerűséggel, hogy ezt a bonyolult kérdést sikeresen megoldhatná; ebből származik az, hogy a kormány más horvátországi politikuskokkal és első sorban Rauch báróval is érintkezésbe lépett, mert ez a hosszasan vajudó ügy már nem tűr tovább halasztást, és lépten nyomon gátolja parlamentünk egészséges, gyakorlati működését. Wekerle Sándor miniszterelnök szombaton délután 3 órakor Bécsbe utazott, és vasárnap a királynál jelent meg audiencián, ahol az új esztendő alkalmból a magyar kormány hódolatát fejezte ki ő felségének; kétségtelen azonban, hogy e kihallgatáson a folyó ügyeken kívül a horvát helyzetről is tett jelentést, mert elutazása előtt délben miniszteri értekezlet volt Budapesten, mely alkalommal a horvát ügyről és a katonai kérdésekről is sok szó esett.

Az ujonclétszám felemelésének réme is folyton kísért, ugy a politikai körökben, mint a hírlapokban, pedig teljesen ki van zárva, hogy ez a kérdés a jelen kormányzat alatt napirendre kerülhessen, mert a katonai kérdések tudvalevőleg a maguk egészében kikapcsoltattak abból a paktumból, melyet a jelenlegi kormány magára vállalt és ezek a kérdések megfelelő jelentékeny nemzeti vívmányok nélkül nem is számíthatnának nálunk a többség támogatására. Egyelőre bizonyos csak az, hogy Jekelfalussy honvédelmi miniszter a képviselőház újbóli megnyitására első napjaiban, talán már január hó 11-én terjeszti be az 1908. esztendőre szóló ujoncok létszámának megállapításáról és megajánlásáról szóló törvényjavaslatokat, melyek még az állami büdzsé előtt kerülnek tárgyalásra a Házban, de a normális eddigi létszámot nem haladják fölül.

Mindenesetre gyanus mégis, hogy Bécsben a napokban ő felsége, elnökle alatt katonai tanácskozások tartottak, melyeken Ferdinánd Ferenc főherceg trónörökös is részt vett.

Nagy idegesség és nyugtalanság uralkodik még a különböző pártkörökben, mert az ünnepek alatt anynyi ellenőrizhetetlen hír röppült világgá, hogy az ezekből kialakult káoszban csakugyan nehéz kivezető, biztos fonalat találni. Az egyik hír teljes határozottsággal állítja, hogy Wekerle Sándor betegsége való tekintetből készülni lemondani állásáról; ezzel szemben állanak a miniszterelnöknek, az ujévi üdvözlések során tett nagy horderejű politikai nyilatkozatai és ígéretei, melyek, ha személyesen szándékozik megvalósítani, epen azt bizonyítják, hogy az

elvallalt kötelezettségek lebonyolításáig semmi esetre sem szándékozik állásától megválni.

A másik, nem kevésbé pikáns és érdekes hír az, hogy a miniszterelnök maga, a koalíció kebeléből egy új többségi pártot akar alakítani; amolyan se meleg, se hideg pártot, egy vegyületet minden eddigi pártból, mert hiszen elégedetlenek, szerepelni vágyók mindig akadnak bőven, a kik a hatalom árnyékában keresik érvényesülésüket. Ezt az utóbbi hírt azonban csak nagy nehezen lehetne valóságnak elfogadni, mert nem tudjuk elképzelni és hinni, hogy épen a kormány feje nehezítse meg a helyzetet, ilyen nem várt és nem remélt újabb bonyodalommal, mert egészen bizonyos, hogy bármilyen új párt szervezése, csak a koalált pártok gyengítését, de különösen a függetlenségi párt bomlását vonná maga után. A függetlenségi pártnak pedig épen most, midőn az új választói reform beterjesztésének küszöbén állunk, legelső feladata a szervezkedés, hogy a majdan okvetlen beálló nagy harcokból győzedelmesen kerülhessen ki.

A képviselőház téli ülészakának első munkássága az adóreform sűrűgős elintézése lesz; azután kerülnek csak sorba az ujoncjavaslatok és az ideai költségvetés; a többi megoldandó feladatokra csak azután kerül a sor. Még ebben az ülészakban nyújtják be az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot, mellyel kapcsolatosan a képviselőház tanácskozási rendjének biztosítása is szőnyegre kerül.

Munka van tehát és lesz is bőven; de hogy a parlament mindezzel eredményesen megbirkózhassék, ehhez feltétlenül szükséges a képviselők meleg érdeklődése, munkakedve és a vállalt kötelezések lelkiismeretes, pontos teljesítése; nemcsak egy jól betanult, hatásos beszéd elmondásá-

sával kell olesó babérokra utazni, hanem komoly munkával és odadá-sával a nemzet jövőjének megalapozásán lankadatlanul közreműködni  
*Carolus.*

## Lapzárta előtt.

Ö felsége Rauch Pál bárót, a kit Wekerle miniszterelnökkel audiencián fogadott, Rakodczay helyébe Horvátország bánjává nevezte ki és ezzel a bonyolult horvát ügy egy új stádiumba jutott, mely valószínűleg mihamarább tisztázni fogja a helyzetet.

Az országos függetlenségi és 48-as párt, holnap csütörtökön délután 6 órakor értekezletet tart, a melyen kijelöli az önálló magyar nemzeti bank előkészítésére kiküldött parlamenti bizottság függetlenségi párti tagjait.

Amerikából érkező hírek szerint, onnan Fiume felé egy hajó indult el, melyen ismét 1420 kivándorolt tér vissza magyar hazájába; öröndetes hír az is, hogy az eddig visszavándorlottak közül egy sem utazott vissza Amerikába.

## KÜLÖNFÉLÉK.

### Előfizetési felhívás.

Lapunk e hó elején lépett a XIV. évfolyamába.

Egy vidéki lap életében ez oly tekintélyes évszám, mely azt igazolja, hogy az olvasó közönség egy irányával, mint tartalmával meg van elégedve, mert különben nem tisztelné meg állandóan nagyrabecsült bizalmával és támogatásával; nekünk pedig elsőrendű feladatunk, olvasóink iránt tartozó szent kötelességünk, hogy lapunkat a multhoz és jelenhez méltón, a jövőben is azon a színvonalon tartjuk, mely mindenek felett az összes székelység, de legelsőbbsen városunk és megyénk

érdekeit szolgálja minden ügyében, minden vonatkozásában.

E cél elérésére a munkatársaknak olyan illusztris, lelkes csoportja támogat bennünket, melyre büszkeséggel hivatkozhatunk; a mely biztositéka annak, hogy eddig követett független politikai irányunkhoz, az eseményeknek, — az igazságnak és, tárgyilagosságnak megfelelő — hű tolmácsolásához ezentúl is hívek maradunk.

A politikai és társadalmi kérdéseken kivül, lapunk egy a gazdasági, mint ipari és kereskedelmi ügyek mozzanatait, saját székelly szem-pontunkból, kiváló figyelmébe részesíti; megyénk és városunk tanügyét, valamint közigazgatásunk menetét is mindig meleg érdeklődésével kíséri, és így a társadalom minden osztályát egyenlő buzgósággal szolgálva, minden elfogulatlan hazafi támogatására és partfogására méltón rá-szolgál.

Kérjük tehát úgy régi, mint új előfizetőinket, kegyeskedjenek bennünket kitűzött nagy és nehéz hivatásunkban, megtisztelő bizalmukban részesíteni és lapunkat előfizetésükkel, a közvéleménnyel szemben vállalt törekvéseiben megszilárdítani.

Az előfizetési árak, a megváltozott drága viszonyok dacára, a régiek maradnak és lapunk homlokzatán található. Kiváló tisztelettel:

*A szerkesztőség és kiadóhivatal.*

### Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy mióta a jégpálya megnyílt, sok férj jégre vezet a feleségét;

mondják, hogy a reáltanoda melletti szeméttelpep légfűtéssel látják el, hogy a bacillusok meg ne fagyhassanak;

mondják, hogy a vasárnapi műkedvelői előadás fényes sikerét senkise irigyli;

mondják, hogy a farsang közeledését a váltók szaporodása bizonyítja;

mondják, hogy a zöldség azért drágult meg, mert a múlt vasárnapi mulatságon egy leány se arult petrezselymet;

mondják, hogy vicinálisunk mozdonyát, menetgyorsaságáért a londoni kiállításon is bemutatják;

### A testvérek fogadtak.

Firtos vára éjjel előtt már készen volt. Bástyáin örömtüzek lobogtak. De ime lecsapnak az alvilági szörnyek. Tartod, ajkán gunymosollyal, velök érkezik. Erre egy perc alatt kivolt feszítve a vár szögletkövéül odahelyezett szikladarab. A más percben átfurva és vasrudra fűzve repítik a rossz szellemek Tartod vára felé.

A végzetes éjjel megérkezett. Midőn Korond-fürdő felett repültek, megszólaltak a kakasok. A vasrud kettétört, a kő leesett (most is ott hever a Korond vize völgyében), Tartod vára azonnal összeomlott. Saját magának pedig el kellett költöznie a győztes Firtos hírodalmából.

Eddig tart a rege. A nép képzelete azonban tovább fűzi.

E monda szerint: Firtos az ő tündéréivel a hegy kebelében álló palotába költözött.

Szép holdvilágos éjszakákon feljönnek a tündérek a földszinére. Ott táncolnak és dalolnak hozzá büvböbajos dalokat. Nem jó azt halandónak meghallani, mert megfájul a szive tőle.

Volt a faluban egy szép fiatal suhanc, ez eltévedt a nagy rengeteg erdőben. Este lett, nem tudta hová, merre menjen.

mondják, hogy az új városrendezési tervzet a város irattárában befagyott.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

— **Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága** ez évben, tegnap délután 9 órakor tartotta első ülését Ugron Ákos főispán elnöklete mellett, melyről a tudósítást — térszűke miatt, — lapunk jövő vasárnapi számában közöljük.

— **A „Firtos” regéje** cím alatt lapunk mai számában új munkatársunk, Kelemenné Zathurecky Berta tollából egy poetikus, szép kis elbeszélést kezdünk közleni, melynek folytatását vasárnapi számunkban adjuk. Felhívjuk rá olvasóink szives figyelmét.

— **A ref. kollegium új előjárósága.** A helybeli ref. kollegium előjárósága az új egyházi törvények értelmében újra szervezetelt s mint ilyen január 7-én tartotta alakuló gyűlését. A gyűlés tagjai egyharmad részben papok, egyharmad részben világiak, beleértve a régi gondnoki kart is és egyharmad részben tanárok. Ezen a gyűlésen a tagok letették az esküt, mire Gyárfás főgondnok és Gönczi igazgató üdözöltek az új előjárósági tagokat. Egy pár kisebb ügy elintézése után az előjáróság elhatározta, hogy a kollegium igazgatóját és egyéb hivatalnokait febr. hó 10-én fogja megválasztani. Ugy értesülünk, hogy az előjáróság egyhangulag Gönczi Lajost fogja igazgatónak újra megválasztani.

— **Elemi iskolánk államosítása** végre 11 esztendei vajadás után, az utóbbi években történt gondoskodás folytán, megvalósultnak tekinthető. A közoktatásügyi miniszter a város ajánlatát elfogadta, eltekintett az előre kijelölt egy telekhez való ragaszkodásától s 1908 szeptember 1-ével a község; elemi iskola helyébe állítani rendeli az állami iskolát. A központonban egy 12 tantermes és az Orbán Balázs utcában két tantermes iskola felépítésére a városnak visszaengedett mintegy 12000 korona évi járandóság szolgál, a melynek terhére felveendő kölcsönből, a községek újabb megadóztatása nélkül felépíthető és be rendezhető az új iskola.

## A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCAJA.

### A „Firtos” regéje.

A „Székely-Udvarhely” eredeti tárcája.  
Írta: KELEMENNÉ ZATHURECKY BERTA.

Udvarhely megyében Énlakától északkeletre egy büszke csúcs emelkedik. E tetőcsúcson némelykor haragos fellegek ütnek tanyát, míg lent aranyos napsugarban fürdenek a völgy és az alanti bércek.

E hegy tetején állott egy hatalmas fellegvár. E vár volt a Székelyföld emlékezetes Szent-Bernádja. Ez oromról lenézve, mint valami büvölet ragad meg a fenséges látvány. Fél Erdély terül el a lábaink alatt.

Egy csomó hullámszerű hegy, melyek mint háborodott Oceánok megdermedt hullámrétegei úgy terülnek el egymást követő, egymást átszelő párhuzamos láncolatban.

E hegyek között szalad száz meg száz pataknak fölragyogó ezüst szalagja.

A vár alatt nagy kerek üreg van, olyan, mint egy fölhangyott mészkatlan. Ezt tartják a vár kútjának. Ez a monda szerint olyan mély volt, hogy a próbából belévetett két rúcának egyike a Firtos forrásából, másika az Árcsónál jött ki.

Firtos várát tulvilági lényekkel, tündérekkel építetteti a rege. A monda

Firtost a rokon eredetű Tartod várával fűzi össze.

Orbán Balázs leírásából vettem át a következő szép regét:

„Firtos a jó tündérek királynője volt; de a miként ugyan azon virág kelyhe mézet és mérget rejt egyaránt, úgy a szelíd, csak jót mivelő Firtosnak is volt egy gonosz testvére: Tartod.

Ennek szívébe a rossz iránti hálam fészkelte be magát. Az alvilági szellemek királynéjükká választották. A két testvér, a jó és a rossz, mindig küzdelemben élt egymással.

A teremtés kezdett rendeződni, a mindenség egyensulya helyreállani. A vizek utat nyitva magoknak, lefolytak. A föld felületén új, pezsgő élet kezdődött.

Firtos, a jó szellem, örömmel repdesett az új világ felett. Örömkönynyeket hullatott a természet milliárdjainak vidor mozgásán. Ez örömkönyyek lehullva, gyöngyökké váltak.

Végre leszállott tündérei seregével egy magas hegytetőre. Elhatározta, hogy oda magának várat épít. A tündérek gyorsan hozzáfogtak a munkához. Tartod arra járva, irigység keletkezett alnok szívében. Kimondotta, hogy a következő éjjel nemcsak szebb várat épít magának, hanem még a Firtos vára sarkkővét is a saját várába szállíttatja.

— **Szent-Antal estély.** A legközelebbi Szent-Antal estélyt Dr Göllner Bélane, Dr Valentsik Fereacne és Medgyessy Emma rendezik folyó hó 16-án a főgimnázium tornatermében rendkívül gazdag és válogatott műsorral. Előre is ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Szolgálati jubileum.** Kellemes meglepetésben részesült újév napján homoródszentpályi Szentpály Zsigmond székelyudvarhelyi m. királyi pénzügyőri főbiztos. Ha mánc éves szolgálata alkalmából Lukács Ferenc székelykeresztúri és Adam Imre székelyudvarhelyi biztosok vezetése alatt, varatlanul megjelent hivatali helyiségében az Udvarhely és Csik vármegyék területén működő m. kir. pénzügyőri tisztek és altisztek küldöttsége, hogy a főbiztost üdvözölje s a több, mint száz pénzügyőr fényképét s néhány, a határszeli pénzügyőri szolgálatra vonatkozó tájkepet magában foglaló díszes emlékalbumot, mely a család művészi kivitelű ősi cimerevel van ellátva, átadja. Lukács rövid beszéddel üdvözölte a főbiztost, a ki meghatva, köszönettel fogadta a figyelmességet. Jól esett meggyőződnünk arról, hogy az emlékalbum mind-nyízeben magyar s a hazai ipar fejlődésének egyik méltó bizonyítéka. A fényképek Ferentzy és Kovács székelyudvarhelyi fényképezés ügyességét dicsérik, a ki felelős szerkesztőnk hí arképét is oly remek kivitelben bocsátottak ki műter-mükéből, hogy az még a fővárosban is általános dicséretben része-sült.

— **Műkedvelői előadás.** A „Buda-pest” szálloda színháztermében, a Magyarországi Munkások Rokkant-és Nyugdíjgyelet helybeli fiókja javára vasárnap rendezett műkedvelői előadás minden tekintetben egy erkölcsileg mint anyagilag fényesen sikerült és e siker orozslánrészt feltétlenül Deréki Antalnak köszönhetjük, a ki kiváló izlésével épen ezt a darabját „A napraforgót” választotta, melynek minden egyes szerepe hálás feladatot nyújtott a műkedvelőknek tehetségük bemutatására, de azon felül Deréki mint rendező hetekig áldozott idejéből, hogy a kitűnő népszínművet kifogastalan előadásban mutathassák be. Fáradozását siker koronázta, mert a zsufolásig telt ház nemcsak a szereplők, de a szerző iránt is viharos tapsokban és kihívásokban rőtta le elismerését. Gyönyörűség volt élvezni a kitűnően betanított és minden fennakadás nélkül remek összejáttakkal gördülő előadást és gyönyörűség volt látni a közönség arcán visszatükröződő teljes megelégedést. A közreműködők minde-nikét egyenlő dicséret és elismerés illetheti, mert egyenlő jókedvvel és igyekezettel feleltek meg az eléjük szabott nehéz feladatnak. Flórián Margit nehéz drámai szerepébe teljesen beleélte magát és bensőségteljes játékával könnyekig megindította hallgatóságát; Bartos Terézke kedves és élénk volt és úgy magánénekeit, mint a Paál Sándorral előadott kettős dalokat olyan szépen énekelte, hogy közkívánatra mindegyiket meg kellett ismételnők. Tamás Annuska, Wladár Rózsika, Lázár Gabi, Kovács Erzsike külön-külön kitűnően érvényre juttatták szerepeiket és jelenetről jelenetre zajos tapsokat arattak. Sulyok bíró nehéz szerepét Sulyok Kálmán, Bálint szerepét pedig Németh István nagy drámai erővel játszották meg; kitűnő volt Lányi Andor Peti szerepében és jóízű természetes játékával folytonos derűt séget keltett, különösen a Lázár Gabival remekül megjátszott mérgezési jelenetben, melyet a közönség is zajosan megtapsolt. Bodrogi Balázs a csavargót, Deésy Károly az erdő-őrt, Paál Sándor Lacit olyan szépen alakították, hogy méltán rászolgáltak a tapsokra és az elismerésre. Klasz-szikus két alak volt Bíró János mint eszmadia és Paroczay Mátyas mint

takácsmester, akik folytonos derűt-ségben tartották a közönséget. Az előadás sikeréhez kisebb szerepeik-ben György Viktor, Nagy Gusztáv, Mészáros József és Bartos Erzsike is buzgón hozzájárultak. A rendezőn kívül feltétlen elismerés illeti még külön Paál Sándor urat, aki a szép magán és kettős dalokat nemcsak remekül énekelte, hanem nagy gondal-lyal úgy ezeket, mint a szép kardalo-kat is betanította és Jánoska zene-kerát, mely a zenei részeket teljes precizitással szépen kísérte. A közönség teljes meglepedéssel és el-ismeréssel fogadta a minden részé-ben kitűnően sikerült előadást, mely után az ifjuság tánca perdült és járta a késő hajnali órákig.

És midőn a szép est teljes sike-réről örömmel számolunk be, mégis némi keserűséggel tesszük, mert ön-kéntelenül elgondoljuk, hogy ilyenben gyakrabban is lehetne részünk, ha a sok egyenletlenség és huzódzás nem gátolna bennünket egy állandó mű-kedvelői társaság szervezésében, mely nemcsak szellemi szórakozást, de egyszersmint biztos eszközt is nyujt-hatna jótékony intézményeink alap-jait növelni. Megvannak hozzá az erők, az eszközök és csak egy hi-ányzik, a mi különben nálunk min-den jónak útját szegi: a kölcsönös egyetértés, a társadalom közös ösz-szeforrása.

— **Városunk közbirtokossága** Hlatky Miklós elnök vezetésével vasárnap délután közgyűlést tartott. A jegyző-könyvet Daróczy János nyug. tanár, birtokossági jegyző vezette. Nem nagy számban de azért határozatké-pes mennyiségben jelentek meg a birtokosok és így a tárgysorozat két fontos pontja elintézését nyerhetett. Új rendszert léptet életbe mind a két határozat. Jövőre a mezőpásztor-k iratmányát nem terményekben, hanem készpénzül fizetik; holdan-kint 80 fillért számítva szántó és kaszáló után. Három pásztor fogja őrizni a határt, akik teljes kártéri-téssel tartoznak az esetlegesen ká-rosuló birtokosokkal szemben. Majd általánosságban és részleteiben is elfogadták az új legelőrendtartási szabályzatot, melynek nyomán váro-sunk állattenyésztése bizonyára lé-nyegesen megjavul. A gondosan és szakszerűen megszerkesztett szabály-zatért Dr Nagy Samu indítványára Hlatky Miklós elnöknek zajos eljen-zés között jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak s ezzel a gyűlés véget ért.

— **A polgári önképző és segély-ző egyesület** folyó hó 14-én kedden kezdte meg az évben első fillérestélyét, melynek műsora jövő számunkban fog megjelenni.

— **Erdélyrészi vásárok.** Pénteken január 10-én Kolozsvár, Radnóth; 11-én Kőboldogfalva, Szászbanyicza; 13-án Kőhalom, Küküllővár, Lupsa, Nagybacon, Oláhlápos; 14-én Déva, Gernyeszeg, Sülelmed; 15-én Szinnye, (Deés mellett.) 16-án Szilágynagy-falu; 17-én Marosvásárhely; 18-án Keresd, Korond, Mezőörményes; 19-én Marosilye, Magyarláros.

— **A Polgári Önképző Kör** vasár-napi Szabad Lyceumán Dr Harmath Jenő, törvényszéki bíró tartott rend-kívül érdekes és tanulságos felolva-sást az egyéni Önvédelem jogáról, melyet a csekély számban megje-lent hallgatók élénk figyelemmel él-veztek és zajosan megtapsoltak; utánna Gergely György szavaltá igen ügyesen Lámpérth Gézának „Mun-kácsi” című szép költeményét. Jövő vasárnap délután Dr Paál Árpád árvaszéki ülnök fog előadást tartani.

Ez alkalommal kötelességünknek te-szünk eleget, midőn iparos osztályun-kat és különösen annak ifjuságát, a tudomány és műveltség terjesztő fel-olvasások szorgalmas látogatására buzdítjuk, mert ez az egyetlen hely és alkalom a hol a hosszú heti munka némi szellemi szórakozást szerezhetnek maguknak és tudásukat gazdagíthatják, a mire a mai korban az iparos osztálynak már feltétle-nül szüksége van.

— **A helybeli kerületi munkásbiz-tosító pénztár** vasárnap délután tar-totta meg előre hirdetett rendkívüli közgyűlést Betegh Pál igazgató-el-nök vezetésével. Erdemleges hatá-rozatot azonban nem hoztak, mivel az elnök és Bomber Sándor felszólalása után, a folyó hó 20-án este 7 óra hirdetendő közgyűlésnek ki-vánták fenntartani a tárgysorozatra tűzött fontos ügyek elintézését.

A közgyűlésen Soó Domokos vá-resi tznácsos is jelen volt.

— **Áthelyezés.** Ö felsége Dr Har-math Jenő, székelyudvarhelyi tör-vényszéki bíró, a fogarasi járásbíró-sághoz saját kérelmere történt át-helyezése mellett, a VII. fizetési osztályba sorozott járásbíróvá nevezte ki. Öszintén sajnáljuk a derék bíró eltávozását városunkból, a hol mint a helybeli törvényszék egyik nagytu-dású bírója, valamint a társadalmi életben is köztisztelteknék és szere-tének örvendett és kívánjuk, hogy új állásában is kísérje mindnyájunk jó megemlékezése.

— **A Homoród melletti községek-ben** — írja tudósítónk — a száraz hideg következtében a kutakból a víz rohamosan kezd apadni, főleg a magasabban ásottakból. A folyó vize is apad, egyes malmok maholnap alig tudnak örölni. Sőt ez a száraz hideg, ha sokáig tart, a vetésekben is kárt okoz.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kará-csonfalvi unitárius nőegylet hálás köszönetet nyilvánítja mindazon vi-déki, első sorban oklándi és a hely-beli adakozóknak, kik szíves adományaikkal: 30 K 40 f.-rel kegyesek voltak a karácsonyfát még gazda-gabbá tenni.

Kiadja: Betegh Pál újságkiadó intézete.

#### Árverési hirdetmény.

Alolított ezenel közhírré teszi, hogy Abásfalva község tulajdonát képező 4 szobás lakás még több mellékkeliséggel meg korlátlan ital-mérési engedéllyel bir 3 esetleg több évre nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Feltételek a H-szentmártoni kör-jegyzői irodában megtekinthetők.

Kikiáltási ár évi bér 500 K. az árverés határnapja 1908 jan. 12-én d. e. 8 órakor, hanem sikerül 1908 jan. 16-ika d. e. 8 órakor. Abás-falva község-házánál tartatik meg. Zárt ajánlat ha a bánatpenz mellékelve van elfogadatik.

Abásfalva 1908 jan. 7.  
Gergely Mózes Gáspár Albert  
k.-bíró. körjegyző.

**Cserefaeladás** A szé-kely-bethlenfalvi erdőn a vasuti állomás-tól 3 kilométer távolságban 162 szál 25-41 centiméter átmérőjű cserefa-elaóó. Az árfelel értekezhetni Ozs-váth Miklós tanítónál Zetelakán.

6234—907. tlc. sz.

#### Árverési hirdetmény kivonat.

Az oklándi kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Magyar Földhitelintézet vég-rehajtatonak ifj. Józsa Mihály, kinek neje Bacó Rebeka végrehajtást szen-vedő elleni 141 korona 28 fillér tő-kekövetelés és járulékaí iránti vég-rehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, az oklándi kir. já-rásbíró-ság területén levő a homo-ródmalmási 6 számú telekjkvken A 7-8 hrsz. kőház és házikertre, 203 hrsz. kertre, 1091 hrsz. kertre, 1241 hrsz. sz. szántóra, 1322 hrsz. szán-tóra 1359 hrsz. szántóra, 1361 1362 hrsz. szántóra, 2211. 2212 hrsz. szántóra, 2296 hrsz. szántóra, 3019 hrsz. szántóra, 3292 hrsz. szántóra; 4352 hrsz. kaszálóra, 4420 hrsz. kaszálóra, 4448 hrsz. kaszálóra, 4463 hrsz. 4471 hrsz. kaszálóra, 4582 hrsz. kaszálóra, 4614 hrsz. kaszálóra 4765 hrsz. kaszálóra, 6070—1 hrsz. kaszálóra, 6090—2 hrsz. kaszálóra. 6188—1 hrsz. kaszálóra, 6222 hrsz. kaszálóra, 6224 hrsz. kaszálóra, 6959 hrsz. szántóra, 6975 hrsz. szántóra, 7863 hrsz. kaszálóra, 8128, 8131 hrsz. szántóra 8263 hrsz. szántóra, 8342, 8343 hrsz. szántóra, 8936 hrsz. szántóra, 8952 h sz. szántóra, 8971 hrsz. szántóra, 8996 hrsz. le-gelőre, 9270 hrsz. szántóra, 9283 hrsz. szántóra, 10004—2 hrsz. szán-tóra, 10006—2 hrsz. szántóra 10007 hrsz. szántóra, 10204 hrsz. kaszálóra, 10973 hrsz. szántóra, 10974 hrsz. szántóra, 11183 hrsz. szántóra, 11338 hrsz. szántóra, 11943 hrsz. kaszálóra, 11951 hrsz. szántóra, 12063 hrsz. szántóra, 12066 hrsz. szántóra, 12527 hrsz. szántóra, 12570 hrsz. szántóra, 12585 hrsz. szántóra, 12675 hrsz. szántóra, 13147. 13148 hrsz. szántóra, továbbá az időközben az 1347 számú telekjkvbe Márton Já-nos és neje Kelemen Teréz nevére átvitt 5764—1 hrsz. kaszálóra együt-tesen egészben 3975 koronában ezen-el megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb meg-jelölt ingatlanok az 1908. évi január 30-án délelőtt 9 órakor Homoród-almás község házánaí megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog-nak. Árverezni szándékozók tartoz-nak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi 60. t. c. 42. §-ában jelzett ar-folyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 szám a. köi igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpá-pírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt at-szolgáltatni.

Kir. jbiróság, mint tkvi hatóságok.  
Oklandon, 1907. évi október 16.

MATHE, kir. albiro.

#### A MAGYAR GAZDÁK ÉRTEKESÍTŐ SZÖVETKEZETE

előnyös árak mellett ajánlja a magyar királyi szőlőtelepeken ter-melt és a magyar királyi pincemesteri tanfolyam által kezelt

**BORAIT**

palackokban és hordókban 50 literen felül, melyeknek tisztaságáér szavatol. Ugyszintén likőr és rumokat, melyek palackokban is kaphatók.

## BÉLYEGZŐK

megrendelésre mindenféle kivitelben-barhova a legpontosabban szállítatnak **Betegh Pál** könyv-, papír-, író-, rajz- és zenemű kereskedéséből Székelyudvarhelyt.



18222—907. tkvi szám.

### Hirdetmény.

**Farkaslaka** közleg erdő és legelő arányosítása folytán szükségessé vált telekkönyvi átalakítás és azzal kapcsolatos telekkönyvi helyesbítési ügyben az 1892. évi 29. t. c. értelmében a tényleges birtoklás tulajdonjogának telekjegyzőkönyveikbe való bejegyzése és a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén

Ez azzal a felhívással tétetik közzé;

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 15. és 17. §§-ai alapján ide értve a §-oknak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §§-okban és az 1891. évi 16. t. c. 15. §-a, pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38. t. c. 7. §-a, és az 1891. évi 16. t. c. 15. §. b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi 29. t. c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják a végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1908. évi július hó 15. napjáig bezárólag alólirt telekkönyvi hatóság-hoz nyujtsák be, mert ha az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 16. és 18 §-ainak értelmében ideértve az utóbbi §-ának az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése elleneben ellentmondással élni kívánanak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis 1908. évi július hó 15. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, kik a tulajdonjog arányainak az 1889. évi 38. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1908. évi július hó 15. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az említett bejegyzéseket pedig csakis a törvény rendelkezés útján és csak időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személynek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmint egyszerű másolatokat is csatolnak, vagy ilyenek pótlólag benyujtanak az eredeti tjeiket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1907. dec. 29. GRAFFIUS, kir. trvszéki egyesbíró.

## BOR!

**Fernengel Gyula** székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Most jelent meg

## Székelyek naptára.

Gazdag cikksorozatokkal. Szencziácios tartalommal. Pontos és nagyszerűen csoportosított vásárjegyzekkel. Kizárólag székely tárgyú dolgozatok: a székely ipar, gazdaság, erdő, nevelés- és kiállításról stb. szólnak. Sok és szép képek! Ára 60 fillér. Már kapható **Betegh Pál** könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 31. sz.



## HÖLGYEIM!

Csak egyszer, próbaképpen rendeljék meg a csodálatos szépségért, a dr. **Biró-féle HAVASI GYOPÁR-CRÉMET**, és meg fognak róla győződni, hogy ezen csodaszor azonnal eltávolít szepit, májfoltot, mindenféle tisztálanságot az arcról és a bőrnek gyönyörű üdéséget, fiataloságot kölcsönöz. Nagy tégely 1 korona, próbatégely 70 fillér.

Vérszegénység, étvágytalanság, idegesség gyógyítására a leghatásosabb készítmény a dr. **Biró-féle TOKAJI CHINA-VASBOR**. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. 1 üveg ára 2 kor. 40 fillér.

## „ARANYHARMAT.”

A legdivatosabb hajszínt, a szép aranyzóke haját lehet használatá által megszerezni. E szer teljesen ártalmatlan úgy a hajra, mint az általános egészségre. Nem fest! Nem piszkít! Egy üveg ára 3 K.

Mindezekből főraktár: **WOLF** gyógyszerár Kozsolvár. Székelyudvarhelyen kapható: **NAGYSOLYMOSI KONCZ ÁRMIN** „Oroszlán” gyógyszerárban és **SOLYMOSSY-féle** gyógyszerárban.

## Új kocsik



## szekerek,

gazdasági felszerelések, ekék, eketaligák kaphatók s mindenféle más megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl **Lakatos Mihály** kovácsmester Székelyudvarhelyt, báró Orbán Balázs utca 7. sz. alatt. Készítményeimért teljes felelősséget vállalok.



## Műmalom.



Midőn tudomására hoztam a nagyérdemű közönségnek, hogy telepemen, az állomás szomszédságában egy **MŰMALMOT** építettem s azt már régebben üzembe hoztam; jelen esetben arról kívánom értesíteni a t. fogyasztó közönséget, miután malom igen kicsinek bizonyult, mivel annyi őrlőim voltak, hogy nem bírtam azonnal kielégíteni, sokan kénytelenek voltak várni: ezen a bajon segitettem azáltal, hogy malmomot tetemesen megnagyobbítva, 2 pár kövel és 2 hengerrel stb. még felszerelve, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy bármilyen nagy számban jövő **őrlőimet azonnal kitudom elégíteni**. Várni senkinek sem kell, pár perc alatt a hozott gabonát megőrölöm. Kukorica és vegyes őrlésre külön osztályt rendeztem be.

Képes vagyok ezután malmommal a legszebb s legfinomabb liszteket, asztali darákat stb. készíteni. Kiállok a versenyt az ország bármelyik műmalomával szemben. Így oda jutott vidékünk, hogy nem szükséges messzi vidékről behozott liszteket vásárolja, mivel az itt termelt székely búzát dolgozzuk fel. A közönség kényelmére, malom céljára fogatokat is tartok, hogy a búzát háztól elszállíthatam s a kész liszteket vissza küldhessem. **KOCSIMAT A VIDÉKRE** is küldöm. ha több zsák gabona megőröltetéséről van szó, mit kérek elküldés előtt lemozsalni. Liszt megrendeléseket vagy őrlőni való gabonáért kocsimat telefonon vagy levelező lapon történő megrendelésre is küldöm.

Felveszek székely fiukat **molnár inasoknak**, kiket a legszakképzettebb molnárokká képezik ki a műmalomban. Két molnár legényt is keresek, kik a vidéken összeszedik a gabonát.

Végül megemlítem, hogy műmalmomat megénkben (Parajdon) született **Kendoff Antal** malom-építő mérnök rendezte be, kinek irodája Budapest, VI., Andrassy-ut 38. sz. a. van.

**Fábián József.**